

Art

Les dones artistes no hi són per fer bonic

El que ha arribat a costar que els museus incorporin les dones artistes en les programacions! Ho sap prou bé Mari Chordà (Amposta, 1943), referent de l'art català que va emergir als anys seixanta, un treball indissociable del seu activisme feminista. Chordà va sorgir de la fosca dictadura pintant lluminoses vagines i autoretratant-se quan estava embarassada. Ella era la seva pròpia musa, sense perdre de vista que formava part d'un col·lectiu reprimat i maltractat que necessitava enxarxar-se per fer-se sentir. Ho va patir personalment perquè va ser víctima de la violència, física i psicològica, de gènere. El seu exmarit, l'artista Josep Niebla, la va tenir sotmesa a un infern inenarrable. Va ser el principal disgust de la seva vida, però no pas l'únic. Una altra decepció la va tenir quan va mirar de trobar empatia a París amb els companys del Partit Comunista Espanyol a l'exili. "Eren una colla de masculistes." Els va engegar a dida. Els afectes entre totes per rebel·lar-se contra tots els depredadors els va expressar en pintures, dibuixos, escultures i poesies, però també en l'obertura de locals per escoltar-se i ajudar-se mútuament: Lo Llar d'Amposta (1968) i el bar biblioteca La Sal, al barri barceloní del Raval (1977), que va derivar en una editorial, La Sal, pionera en la divulgació del nervi literari femení. A Chordà, el 2015 la prestigiosa Tate la va fitxar per a una exposició, i es pot dir que sobretot des de llavors els reconeixements aquí, en territori propi, no li han faltat. Un moment culminant d'aquesta redescoberta serà la gran mostra que han coproduït el Museu d'Art Modern de Tarragona (MAMT) i el Museu d'Art Contemporani de Barcelona (Macba), *Mari Chordà... i moltes altres coses*, títol

Referent de l'art i de l'activisme feminista, Mari Chordà, amb una doble exposició, a Tarragona i a Barcelona, il·luminarà un gran any als museus ple de propostes de creadores de tots els temps

manlevat del seu primer llibre de poemes que va circular anònimament durant les icòniques Primeres Jornades Catalanes de la Dona, celebrades el 1976 al Paraninfo de la Universitat de Barcelona. L'exposició, comissariada per Teresa Grandas, s'estrenarà al seu sud natal (del 2 de febrer al 28 d'abril) i després es veurà a la capital catalana (del 5 de juliol al 12 de gener).

Que la presència de les dones artistes als museus (però, compta: i la feina que queda per fer!) no és una moda passatgera a recer de moviments com el Me Too ho prova que enguany hi ha una pila de bones propostes de noms de tots els temps i sensibilitats. Susana Solano als Espais Volart de la Fundació Vila Casas; Consuelo Kanaga al centre KBr de la Fundació Mapfre; Maria Sanmartí a la Fundació Palau de Caldes; Suzanne Valadon al MNAC; Fernande Olivier al Museu Picasso; Agnès Varda al CCCB; Roser Bru al Museu d'Art de Girona; Barbara Hepworth a la Pedrera; Paula Bonet al museu Can Framis; Teresa Solar al Macba... I ens en deixem.

En masculí, aquest 2024 sentirem a parlar de Dalí (fa 120 anys que va néixer), de Tàpies (l'exposició central del seu centenari, que primer es veurà a Madrid, arribarà el juliol a Barcelona) i encara de Picasso (el cinquantenari de la seva mort, ja oficialment tancat, perviurà al Museu de Solsona amb una mostra sobre els seus vincles amb la cultura popular catalana). També tindran protagonisme Miquel Barceló, Jeff Wall, Henri Cartier-Bresson i Henri Matisse, amb exposicions a la Pedrera, a la Virreina, al KBr i a la Fundació Miró, respectivament. I donarem la benvinguda a nous o a renovats museus, el del Barroc a Manresa, el Morera de Lleida, el del Renaixement a Molins de Rei i el Vinseum de Vilafranca del Penedès. ■ MARIA PALAU

Mari Chordà

Pintora i poeta